

**Eelnõu koostööstamise käigus esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel infoühiskonna teenuse seaduse, autoriõiguse seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirja juurde**

Märkus/ettepanek	Arvestatud/Mittearvestatud	MKM kommentaar
<b>I KOOSKÖLASTUSRING</b>		
<b>Justiitsministeerium</b>		
<p><b>1. Eelnõu p 1</b> – kuna kehtetuks tunnistatavatele sätetele viitab autoriõiguse seaduse (AutÕS) § 57<sup>9</sup>, siis tuleb eelnõu ja seletuskirja täiendada järgmiste AutÕS-i muudatustega:</p> <p>Autoriõiguse seaduses tehakse järgmised muudatused:</p> <p>1) paragrahvi 57<sup>9</sup> lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „(6) Kui platvormipakkuja paneb toime õiguste objekti loata üldsusele edastamise või üldsusele kättesaadavaks tegemise käesoleva paragrahvi 1. lõikes kirjeldatud viisil, ei kohaldata sellise tegevuse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1–102) artikli 6 lõikes 1 sätestatud vastutuse piirangut.“;</p> <p>2) paragrahvi 57<sup>9</sup> lõige 7 tunnistatakse kehtetuks.</p>	Arvestatud	Muudatusettepanekuga arvestatud ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendatud.

Seletuskirja palume täiendada punkti 1 muudatuse kohta järgmiste selgitustega: Kehtiv AutÕS-i tekst lähtub sellest, et infoühiskonna teenuse seadusega on üle võetud e-kaubanduse direktiivi asjaomased sätted. Vastavaid norme hakkas asendama otsekohalduv EL-i määrus (digiteenuste määrus), mistõttu tunnistatakse kehtetuks InfoTS-i sätted ja nende asemel tuleb edaspidi vajaduse korral viidata hoopis digiteenuste määrusele. Viidatava sätte mõte on, et kui osutatakse teenust, mis seisneb teenuse kasutaja pakutava teabe talletamises, ei vastuta teenuse osutaja teenuse kasutaja taotluse põhjal talletatava teabe sisu eest, kui: 1) teenuse osutaja ei tea teabe sisu ega ole kahju hüvitamise nõude puhul teadlik neist faktidest või asjaoludest, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või teave; 2) punktis 1 nimetatud asjaoludest teadlikuks saades kõrvaldab teenuse osutaja vastava teabe kohe või tõkestab sellele juurdepääsu.

AutÕS-i § 57<sup>9</sup> lõikega 6 lisatav välistus tähendab, et kui platvormipakkujaga annab üldsusele juurdepääsu tema teenuse kasutajate poolt õiguste omaja loata üles laaditud õiguste objektile, ei saa platvormipakkujaga tugineda enne e-kaubanduse direktiivis ja InfoTS-is ja nüüd digiteenuste määramises sätestatud vastutuse piirangule. Sellisel juhul võib tema vastutus olla välistatud üksnes AutÕS-i § 57<sup>9</sup> lõike 3 või § 57<sup>10</sup> lõigete 1 ja 2 alusel. See olukord, et platvormipakkujaga ei peaks saama AutÕS-i muudatustega üle võetud DSM direktiivi 2019/790 artikli 17 mõtte kohaselt tugineda kõnealusele vastutuse piirangule, ei ole muutunud ning seetõttu tuleks AutÕS-s sisalduv viide sisuliselt alles jätta, ent asendada digiteenuste määramise artikli 6 lõikega 1.

<p>Punkti 2 kohta palume lisada seletuskirja järgmine selgitus:      „Autoriõiguse seaduse § 57<sup>9</sup> lõiget 7 ei ole enam vaja, sest InfoTS-i § 11 lõikes 1 (tulenes e-kaubanduse direktiivi artikli 15 lõikest 1) sisalduvat erisust võrreldes e-kaubanduse direktiivi regulatsiooniga ei ole enam AutÕS-s tarvis n-ö kohendada. Kehtiva InfoTS-i § 11 lõige 1 on sõnastatud laiemalt kui e-kaubanduse direktiivi vastav norm ja selles pole sätestatud pelgalt üldise jälgimiskohustuse keeld, vaid peaaegu igasuguse jälgimiskohustuse keeld. AutÕS-i § 57<sup>9</sup> lõikes 7 sisalduv konstruktsioon oli DSM direktiivi 2019/790 ülevõtmisel vajalik teha selleks, et jälgimiskohustust puudutav saaks EL-i õiguse raames täpselt üle võetud. Nüüd, kui InfoTS vahelt n-ö ära kaob, siis digiteenuste määruuse otsekohalduva reegli valguses pole ka kõnealune AutÕS-i konstruktsioon enam vajalik.“.</p>		
<p><b>2. Eelnõu p 4</b> – kehtivas seaduses kasutatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) nime ehk räägitakse konkreetsest korrakaitseorganist. Sama tuleks järgida ka eelnõus, kuna see välistab võimaluse, et tulevikus tehtavate muudatuste käigus, millega lisatakse teine korrakaitseorgan, saaks see organ automaatselt samad pädevused. Palume eelnõus kasutada <i>pädeva korrakaitseorgani</i> asemel TTJA.</p>	Arvestatud	Märkusega arvestatud, eelnõu vastavalt muudetud.
<p><b>3. Eelnõu p 5</b> – Justiitsministeerium leiab, et eelnõu punktiga 5 kavandatud muudatus, mille kohaselt võib korrakaitseorgan ettekirjutuse tegemise asemel nõustuda teenuseosutaja võetava kohustusega ja muuta oma otsusega see kohustus siduvaks, ei ole vajalik, kuna korrakaitseorgan võib avaliku korra eest vastutava isikuga, InfoTS-i tähenduses teenuseosutajaga, ka praegu suhelda ja kokku</p>	Arvestatud	Märkusega arvestatud, eelnõu vastavalt muudetud. Seletuskirjas selgitatud, et TTJA-l on korrakaitseorganina juba praegu tulenevalt siseriiklikust õigusest teenusepakkuja vabatahtlikult võetud kohustustega nõustumise võimalus.

<p>leppida, kuidas viimane võib rikkumise kõrvaldada, sh võidakse kokku leppida ka kuupäev, mille möödudes võib korrakaitseorgan rikkumise jätkumise korral ettekirjutuse teha. See, et korrakaitseorgan sellise kokkuleppe eraldi otsusega kinnitab, ei muuda seda kohustust aga siduvaks. Lisaks ei selgu seletuskirjast, kuidas sellist otsust vaidlustada. Eelnevast lähtudes palume eelnõust kavandatav § 13<sup>2</sup> välja jätta.</p>		
<p><b>4. Eelnõu p 6</b> – eelnõuga muudetakse InfoTS-i § 14. Kehtivas §-s 14 on sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral kohaldatava sunniraha ülemmäärad. Füüsilisele isikule on see 640 eurot ja juriidilisele isikule 100 000 eurot. Muudatuse kohaselt loetakse senine § 14 tekst lõikeks 1 ja lisatakse lõige 2. Muudatusega võetakse seletuskirjas märgitu kohaselt Eesti õigusesse üle DSA määrusest tulenev sunniraha määr (DSA määruse artikli 52 lõige 4). DSA määruses sätestatud nõuetest tuleneva ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule 640 eurot ja juriidilisele isikule 5% tema eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest või sissetulekust, arvatuna asjaomases otsuses märgitud kuupäevast.</p> <p>Arvestades seda, kui suured rahatrahvid on eelnõus kavandatud väärtegade eest, palume üle vaadata ka füüsilise isiku sunniraha määrad ning neid korrigeerida või põhjendada, miks seda ei peeta vajalikuks. Märgime, et väärateokaristus on siiski <i>ultima ratio</i> võimalus ja enne seda tuleb võimalusel rakendada haldusjärelevalvet, kui vähegi võimalik. Kui juriidilise isiku puhul arvestatakse sunniraha tema majandusaasta käibest, jääb eelnõu ja seletuskirja</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega arvestatud, sunniraha määr on viidud määrusega kooskõlla ning kehtestatud, et füüsilisest isikust vahendusteenuse osutajale on sunniraha maksimummäär 5 % tema eelneva kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust.</p>

<p>põhjal ebaselgeks, miks piirdatakse füüsilise isiku puhul vaid 640 euroga. Justiitsministeeriumi hinnangul on see summa liiga väike, eriti kui väärteo korral nähakse füüsilisele isikule ette karistus kuni üks protsent tema eelneva majandusaasta sissetulekust.</p> <p>Seletuskirjas viidatakse, et kavandatava § 14 muudatusega võetakse Eesti õigusesse üle DSA määrusest tulenev sunniraha määr (DSA määruse artikli 52 lõige 4). Viidatud artikli kohaselt: „Liikmesriigid tagavad, et sunniraha maksimumsumma on 5 % asjaomase vahendusteenuste osutaja eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest või sissetulekust, arvatuna asjaomases otsuses märgitud kuupäevast.“</p> <p>Justiitsministeeriumi hinnangul ei vasta 640 euro suurune sunniraha ülemmäär DSA määrusega nõutule. Palume sunniraha määr viia määrusega kooskõlla või põhjendada seletuskirjas selle määra vastavust määruse nõuetele.</p>		
<p><b>5. Eelnõu § 1 p 7</b> – seoses §-des 15<sup>4</sup> ja 15<sup>5</sup> füüsilisele isikule kavandatava karistusemääraga palume täiendavalt seletuskirjas selgitada, kuidas tegelikult tehakse kindlaks füüsilise isiku majandusaasta ja seejärel arvestatakse sellest rahatrahvi määr. Vastutussätteid, sh karistusnorme kavandades tuleb arvestada, et neid peab olema kohtuvälisel menetlejal võimalik praktikas ka rakendada. Vastasel korral on tegemist tühja sättega, mis tegelikkuses ei toimi. Palume seletuskirja vastavate selgitustega täiendada.</p>	Arvestatud	<p>Märkusega arvestatud. Eelnõus täpsustatud, et füüsilise isiku puhul võetakse trahvi määramisel aluseks tema eelneva kalendriaasta sissetulek. Füüsiliste isikute maksustamisperiood on kalendriaasta, mis kattub raamatupidamise seaduses sätestatud nõ reeglipärase majandusaasta kontseptsiooniga. Seega on mõistlik kasutada siin Eesti residentide suhtes maksuõiguse ja raamatupidamisreeglite analoogiat ja sätestada sissetulekute arvutamise alusena kalendriaasta.</p> <p>Füüsilise isiku eelneva kalendriaasta sissetulek leitakse isiku tuludeklaratsioonis esitatud andmete põhjal tema suhtes väärteomenetluse alustamise aastale eelnenud aasta kohta, kui need andmed on Maksu- ja Tolliametist (MTA) kättesaadavad.</p>

		<p>Kui andmed isiku suhtes väärteomenetluse alustamise aastale eelnenud aasta tulu kohta ei ole MTA-st isiku tuludeklaratsiooni põhjal kättesaadavad, leitakse isiku eelneva kalendriaasta sissetulek isikule tehtud tulumaksuga maksustatavate väljamaksete põhjal väärteomenetluse alustamise aastale eelnenud aastal. Antud väljamaksed tuvastatakse MTA andmete alusel.</p> <p>TTJA saab trahvimäära arvutamiseks vajalikud andmed MTA-lt maksukorralduse seaduse (MKS) § 29 punkti 2 alusel, mis võimaldab maksuhalduril jagada väärtegu menetlema volitatud isikule andmeid menetlusala füüsilise isiku eelmise aasta sissetuleku kohta trahvimäära arvestamiseks. Ühtlasi täiendatakse MKS § 29 punktiga 65, mis näeb maksuhaldurile ette õiguse avaldada TTJA-le maksusaladust sisaldavat teavet DSA määruses sätestatud nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamiseks. DSA määrus näeb ette protsendipõhised sunniraha maksimummäärad, mida arvestatakse vastavalt juriidilise isiku eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest ja füüsilise isiku eelneva kalendriaasta sissetulekust. TTJA-l võib olla vajalik pärida MTA-lt maksusaladust sisaldavat teavet füüsilise isiku tuludeklaratsioonis esitatud andmete kohta või kontrollida kahtluse korral juriidilise isiku majandusaasta aruandes esitatud teabe õigsust.</p>
<p><b>6. Eelnõu § 1 p 7</b> – paragrahvi 15<sup>5</sup> kohta kirjutatakse seletuskirjas mh, et „Eksitava teabe andmine on karistatav järelevalvemenetluses vastusena küsitlemise ja dokumentide esitamise nõudele. Ühtlasi peab olema võimalik karistada järelevalve teostamise takistamist ja riikliku kontrolli erimeetmele allumisest keeldumist, kui seda on tehtud alusetult. Kuna nende kohustuste täitmine ei</p>	<p>Mittearvestatud</p>	<p>Nõustume, et väärteokaristus on <i>ultima ratio</i> võimalus ning enne tuleb proovida rikkumine kõrvaldada haldusjärelevalves. Eksitava teabe parandamata jätmist pole võimalik väärteokoosseisust välja võtta, kuna DSA määruse artiklist 52 lõikest 3 tuleneb liikmesriikidele kohustus tagada, et ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise oleks karistatav. Antud tegu peab olema</p>

<p>ole otseselt seotud määruse põhieesmärkide saavutamise, vaid on pigem suunatud määruse tõhusale järelevalvele ja täitmise tagamisele.“</p> <p>Paragrahvis 15<sup>5</sup> on ette nähtud vastutus näiteks selle eest, kui eksitav teave jäetakse parandamata. Kui eesmärgiks on teabe parandamine, siis tulebki taotleda järelevalve käigus seda, et see teave parandatakse. Karistuse rakendamine ei aita kaasa teabe parandamisele.</p> <p>Kui tegemist on järelevalvega, siis oleme arvamusel, et nendel puhkudel, kui ettekirjutusest ei ole piisanud, tuleb järelevalve tagamisele kohaldada vastavalt InfoTS-i §-s 14 ettenähtud sunniraha ja väärteokoosseisu sätestamisest loobuda.</p>		<p>karistatav, kuna tegemist on riikliku järelevalve takistamisega. Järelevalve teostamiseks on oluline, et teenusepakkujatel oleks kohustus jagada korrakaitseorganitega tõest infot ning eksitavat teavet parandada. Kui antud tegu poleks karistatav, rikuks Eesti EL määruse rakendamise kohustust, millele võib järgneda Euroopa Komisjoni rikkumismenetluse algatamine.</p>
<p><b>7. Eelnõu § 1 p 7</b> – juhime tähelepanu, et praegu kattuvad tegude poolest eelnõu §-d 15<sup>4</sup> ja 15<sup>5</sup>. Paragrahvis 15<sup>4</sup> on ette nähtud vastutus teabe andmise kohustuse täitmata jätmise või ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise eest, samamoodi on kirjas ka §-s 15<sup>5</sup>: [---] ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise eest. Eelnõust ega seletuskirjast aga ei selgu, kuidas need kaks tegu teineteisest eristuvad. Palume eelnõu parandada.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega arvestatud, eelnõud ja seletuskirja vastavalt täiendatud. Paragrahvis 15<sup>4</sup> on ette nähtud vastutus DSA määruse artiklitest 15, 24 ja 42 tuleneva aruandluskohustuse täitmata jätmise või aruandes ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise eest. Paragrahvis 15<sup>5</sup> on ette nähtud vastutus DSA määruses sätestatud nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamise takistamise eest. Vastutus tekib näiteks, kui TTJA küsitlemise või dokumentide nõudmisele erimeetme (korrakaitseseadus § 30) kasutamise tulemusel ei esitata teavet, esitatakse ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet, jäetakse ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või see parandamata.</p>

<p>8. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkustega arvestatud, eelnõud ja seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>
<p><b>Siseministeerium</b></p>		
<p>Siseministeerium toetab otsekohalduva Digiteenuste määruse rakendamist Eestis, kuna see aitab kaasa ebaseadusliku ja muu kahjuliku sisu, sh desinformatsiooni vähendamisele veebikeskkonnas ning tõhustab muu hulgas alaealiste kaitset internetis.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>	
<p>Õigusselguse tagamiseks on oluline tuua vähemalt eelnõu seletuskirjas välja määrusest tulenevad <b>olulisemad põhimõtted</b>, et ELi tasemel ühist siseturgu reguleeriva määruse laiem eesmärk <b>on ühtlustada erasektori vastutust seoses nende teenuste kaudu avaldatava veebisuga</b>. Kõige olulisemal määral puudutab see teenusepakkujate <b>teenuseingimuste ühtlustamist</b>, sh ühtlustatud lähenemist ebaseadusliku ja muu kahjuliku teabe avaldamisele<sup>1</sup>. Seejuures üldist jälgimiskohustust ega aktiivset faktide kogumise kohustust määrus teenusepakkujatele ei kehtesta.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>	<p>Seletuskirja punktis 1 on selgitatud, et digiteenuste määruse eesmärk on muuta internetikeskkond turvalisemaks ning tagada kasutajate õiguste tugev kaitse internetis, milleks täiendatakse veebipõhiste vahendusteenuste pakkujate, ennekõike digiplatvormide kohustusi. Ühtlasi, et digiteenuste määrusega kehtestatakse digiplatvormidele ulatuslik läbipaistvus- ja vastutusraamistik.</p>
<p>Juhime tähelepanu, et DSA määruse tekstis (põhjenduste p 5) käsitletakse määruse skooopi laiemalt, kui on praegu toodud selle rakendamiseks mõeldud eelnõu seletuskirjas. Lisaks ebaseaduslikule sisule ja desinformatsioonile on määruse eesmärgiks ühtlustada teenusepakkujate vastutust ka „<i>muul viisil kahjuliku teabe ning tegevuse vahendamisel ja levitamisel</i>“. Teeme ettepaneku seletuskirja täpsustamiseks viitega DSA määruse põhjenduses (p 5 ) toodud skoobile.</p>	<p>Mittearvestatud</p>	<p>Digiteenuste määruse peamine eesmärk on ebaseadusliku veebisisu leviku tõhusam tõkestamine ning digiteenuste pakkuja kohustused on seotud ebaseadusliku sisuga. Kahjuliku sisuga tegelemist reguleerib digiteenuste määrus üksnes väga suurte digiplatvormide ja otsingumootorite puhul, näiteks Facebook, TikTok, arvestades nende ulatuslikku mõju ühiskonnale. Nad on kohustatud igal aastal hindama oma teenuste poolt põhjustatava kahju riske ning kehtestama sobivad meetmed nende riskide maandamiseks. Viidatud põhjenduspunkt 5 kirjeldab üldiselt vahendusteenuste turul toimunud arenguid ning nende teenuste</p>

<sup>1</sup> Vt DSA määruse Art 7 ja Art 23



		osutamise seotud riske, millest DSA määrus keskendub üksnes ebaseadusliku sisu leviku riskile.
Vastavalt eelnõule tunnistatakse kehtetuks osad Infoühiskonna teenuse seaduse ( <i>InfoTS</i> ) paragrahvid (nt § 8-10) kuna otsekohaldav määrus <b>sõnastab täpsustatud nõuded</b> . Seoses sellega, et tühistamisele kuuluvad paragrahvid käsitlevad teenusepakkujate vastutust, <b>ei tohiks jääda muljet, et määrusest tulenevalt vastutust enam ei ole</b> . Teeme ettepaneku lisada eelnõu teksti <b>täpsustuse, et piiratud vastutuse raamistik tuleneb edaspidi otse DSA määrusest</b> . Sama põhimõtte peab puudutama üldise jälgimiskohustuse puudumist, mille osas määruses on eraldi artiklina toodud suunis teenusepakkujate vabatahtlikuks panustamiseks <sup>2</sup> .	Mittearvestatud	Põhimõtte tuleneb edaspidi otse määrusest ning siseriiklikus õiguses ei ole määrusele viitamine vajalik ega normitehniliselt korrektne. Sätete kehtetuks tunnistamise selgitused on toodud seletuskirjas, mille kohaselt on tingimuslik vastutusest vabastamise raamistik säilitatud ja lisatud otse DSA määrusesse.
Kuna DSA määrus kehtestab reeglistiku ebaseadusliku ja muu kahjuliku sisu ning ka desinformatsiooni levitamise piiramiseks, siis peame oluliseks selget sõnastust riigisisese rollijaotuse osas Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Ameti ( <i>TTJA</i> ) kui sõltumatu digiteenuste koordinaatori ja samas tarbijakaitse asutuse, Politsei- ja Piirivalveameti ( <i>PPA</i> ) kui korra- ja turvalisuse asutuse, Eesti Maksu- ja Tolliameti ( <i>EMTA</i> ) kui äritegevuse seaduslikkuse ja maksukohustuse üle järelevalvet ja kaebuste lahendamist korraldava asutuse vahel. Määruse eesmärgipärase täitmise vaatest <b>ei tohiks eelnõu sõnastus jätta ebaselgeks milliste teemadega ja kaebustega ühe või teise asutuse poole tuleb pöörduda</b> . Teeme ettepaneku sarnaselt seletuskirjas toodud Digiteenuste määrusest digiteenuste osutajatele tulenevate kohustuste tabeliga (eelnõu seletuskirjas Tabel 1) lisada tabel ka määruse rakendamise Eestis seotud osapoolte	Mittearvestatud	Tabeli koostamine ei ole vajalik, kuna eelnõuga on ainsaks pädevaks asutuseks TTJA, kes teostab järelevalvet kõigi DSA määrusest teenusepakkujatele tulenevate kohustuste täitmise üle. PPA on teenuseosutajatelt kuriteokahtlustest teavituste saaja. DSA määruse artikkel 18 kohaselt peab teabe talletamise teenuse osutaja teavitama viivitamata asjaomase liikmesriigi õiguskaitseasutust, kui ta saab teada kuriteost, millega kaasneb oht inimese või inimeste elule või turvalisusele. Pärast kuriteokahtlusest teavituse saamist tegutseb PPA oma protseduuride kohaselt, et välja selgitada ning vajadusel kõrvaldada oht inimese elule ja turvalisusele. Nii teeb PPA oma tavapäraseid tegevusi kuriteoteate saamisel, mis ei ole seotud DSA määrusest tulenevate pädevustega. PPA-le ega ühelegi teisele korra- ja turvalisuse asutusele peale TTJA ei tule eelnõust DSA määruse järelevalve ülesandeid.

<sup>2</sup> Vt DSA määruse Art.7

<p>rollijaotusega. See puudutab ka selgemat vahet TTJA ettekirjutuste ning PPA ja EMTA veebisisu piiramist puudutavate korralduste vahel.</p>		<p>Siiski tulenevad DSA määrusest korra- ja turvalisuseasutustele vabatahtlikud võimalused piirata ebaseadusliku sisu levikut internetis. Esiteks on neil võimalus saata kõigile digiteenuste pakkujatele piiriüleseid korraldusi ebaseadusliku sisu vastu meetmete võtmiseks. Teiseks on korra- ja turvalisuseasutustel võimalus taotleda TTJA-lt usaldusväärse teavitaja staatust, kelle teavitused peab digiplatvorm vaatama läbi eelisjärjekorras ja erilise hoolsusega. Oleme tutvustanud korra- ja turvalisuseasutustele DSA määrusest tulenevaid võimalusi internetis ebaseadusliku sisuga võitlemiseks erinevatel kohtumistel.</p>
<p>Palume seletuskirjas (p 6) toodud mõjude hindamisel lisada eelnõu positiivsed mõjud avalikule korrale, veebikeskkonna turvalisusele, sh alaealiste kaitsele internetis ning ettevõtlusele. Palume kaaluda mõjude lisamist ka EMTA veebipädevuste vaatest.</p>	Arvestatud	<p>Mõju avalikule korrale ja veebikeskkonna turvalisusele on kajastatud mõjuhinnangu punktis 6.4. Alaealiste kaitse on lisaks kajastatud punktis 6.3. Mõju ettevõtlusele on kajastatud punktis 6.1.</p>
<p>Seoses järelevalvemeetmetega laieneb InfoTS § 12<sup>1</sup> pakutud sõnastuses ka muudele korra- ja turvalisuseasutustele, sh EMTA-le ja näiteks ka Tööinspeksioonile (TI). Veebipettuste ja ebaseadusliku veebitegevuse piiramisel on selle üldine mõju kahtlemata positiivne, kuid määrus otseselt sellist nõuet ei kehtesta. Soovitame konsulteerida sõnastuse osas ka asjaomaste korra- ja turvalisuseasutustega – EMTA-ga ja TI-ga.</p>	Teadmiseks võetud	<p>Kõnealune säte InfoTS § 12<sup>1</sup> käsitleb erinevate liikmesriikide digiteenuste koordinaatorite piiriülest koostööd. Eelnõu punktiga 1 määratakse Eestis digiteenuste koordinaatoriks TTJA, kellele pannakse piiriüleises koostöös osalemise ülesanne. Teistele asutustele DSA määruse alusel piiriüleises koostöös osalemise kohustus ei laiene.</p>
<p>Määruse artikkel 18 puudutab kuriteokahtlusest teavitamist. Juhime siinkohal tähelepanu, et juhul, kui ohus võib olla inimese elu või turvalisus, siis <b>Eestis tuleb viivitamatult teavitada Häirekeskust numbril 112. Palume selles küsimuses kindlasti täpsustada seletuskirja sisu.</b></p>	Arvestatud	<p>Märkusega arvestatud, seletuskirja vastavalt muudetud.</p>
<p>Määrusega saavad mitmeid olulisi ja ressursimahukaid lisakohustusi TTJA ja PPA ning oluline, et asutuste koostöö ja infovahetus oleks süsteemne ning personal oleks määruse jõustumisel juba professionaalselt koolitatud, sh vaidluste ja kaebuste lahendamiseks.</p>	Teadmiseks võetud	<p>TTJA ja PPA lisaressursi vajadused on seletuskirjas kajastatud.</p>

<p>Juhime tähelepanu DSA määruses toodud kriisidele reageerimise mehhanismile (vt Art 36), mis eeldab siseriikliku reageerimismehhanismi loomist ja rakendamise harjutamist.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>	<p>Juhime tähelepanu, et DSA määruse kohase kriisi väljakuulutamise otsuse teeb Euroopa Komisjon digiteenuste nõukoja ettepanekul selliste erakorraliste asjaolude ilmnemisel, mis ohustavad tõsiselt avalikku julgeolekut või rahvatervist liidus või selle märkimisväärselt suures osas.</p>
<p><b>Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet</b></p>		
<p>TTJA peab põhjendatuks ja toetab eelnõu peamiseid eesmärgi, milleks on tagada EL määruse 2022/2065 (DSA) nõuetekohane ja mõjus täitmine, et tõkestada tõhusamalt ebaseadusliku veebisisu levikut, tagada digiteenuste kasutajate väljendusvabaduse parem kaitstus ja ühtlustada digiteenustele kohalduvaid nõudeid Euroopa Liidu siseturul.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>	
<p>Eelnõu punktiga 2 plaanitakse TTJA nimetada digiteenuste koordinaatoriks. TTJA peab oluliseks avaldada arvamust eelnõu punkti 2 seletuskirja (lk 4) kohta, mis käsitleb digiteenuste koordinaatori ülesannet menetleda teenusesaajate ja nende esindusorganisatsioonide kaebusi DSA väidetava rikkumise kohta. Seletuskirjast nähtub, et TTJA on kohustatud kaebuse läbi vaatama, selgitama välja kõik kaebusega seotud olulised asjaolud ning vajadusel rikkumise kõrvaldama järelevalvemenetluses. TTJA hinnangul tuleks DSA artiklit 53 tõlgendada nii, et kuigi teenusesaajatel on õigus esitada digiteenuse koordinaatorile individuaalseid kaebusi, siis võttes arvesse preambula punkti 118, tuleks neid pidada pigem märkideks üldiselt selle määruse nõuetekohasele kohaldamisele kaasaaitamise kohta, ilma et digiteenuste koordinaatorile pandaks kohustust niisuguste kaebuste tagajärjel tegutseda, tagamaks iga üksiku teenusesaaja õigused. Küll aga oleks digiteenuste koordinaatoril kohustus laekunud kaebusi riskide</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Nõustume, et kaebuse esitamise eesmärk on anda vihje DSA määruse rikkumise kohta, mitte lahendada kaebaja ja teenusepakkuja vahelist vaidlust. DSA määruse täitmise üle järelevalve teostamisel ei pea TTJA iga kasutaja kaebuse põhjal alustama järelevalvemenetlust. TTJA saab menetluste alustamisel lähtuda enda riskihinnangust ning järelevalveprioriteetidest. Kaebaja ja konkreetse teenusepakkuja vahelise konkreetse vaidluse lahendamiseks on määruses tagatud täiendavad õiguskaitsevahendid, nagu platvormisisene kaebuste lahendamise mehhanism ja võimalus pöörduda kohtuvälise vaidluste lahendamise organi poole. Seletuskirja on vastavalt täiendatud.</p>

<p>hindamisel ja järelevalveprioriteetide hindamisel arvesse võtta.</p> <p>Ka EL lennureisija õiguste määruse nr 261/2004 artikli 16 lõikega 2 on tarbijatele antud õigus esitada liikmesriigi pädevale asutustele kaebuseid, kuid Euroopa Kohus on kohtuasjades C-145/15 ja C-146/15 (punkt 31 jj) täpsustanud, et üksikisiku esitatud kaebusega ei kaasne pädevale asutusele kohustust individuaalne kaebus lahendada, seda tuleb pidada pigem märgiks üldiselt selle määruse nõuetekohasele kohaldamisele kaasaitamise kohta.</p> <p>Sarnaselt lennureisija õiguste valdkonnale näeb ka DSA ette mehhanismi individuaalsete kaebuste lahendamiseks nt kohtuvälistes vaidluste lahendamise organites. Nende vaidluste lahendamise organite ainus eesmärk lahendada tarbija individuaalvaidlust. TTJA hinnangul puudub vajadus seda funktsiooni digiteenuste koordinaatori poolt dubleerida.</p>		
<p>TTJA peab vajalikuks eelnõu punkti 5 seletuskirja (lk 10-11) osas täpsustada järgnevat. Kui TTJA tuvastab järelevalvemenetluse käigus, et teenuseosutaja tegevuses esinevad kehtestatud nõuete rikkumise tunnused, koostatakse ärakuulamine, millega antakse teenuseosutaja tegevusele olemasoleva teabe põhjal õiguslik hinnang ja ühtlasi võimaldatakse teenuseosutajal esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1. Sama dokumendiga antakse teenuseosutajale võimalus ka rikkumine vabatahtlikult kõrvaldada ettekirjutuseta, kui tal puuduvad rikkumise osas vastuväited.</p>	Arvestatud	Märkusega on arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud.

<p>Seletuskirja punkti 6.2 (lk 15-17) osas märgib TTJA täiendavalt, et võttes arvesse riikliku digiteenuste koordinaatori õigust ja kohustust osaleda Eesti kasutajate kaitseks piiriülestes ühismenetlustes ning väga suurte teenuseosutajate suhtes järelevalve teostamises, on vajalik digiplatvormide monitoorimiseks kasutusele võtta seadmed, mis kiirendaksid digiplatvormidel leiduva sisu kontrollimist ja võimalike rikkumiste avastamist. Hinnanguliselt võib sellise tööriista maksumus olla 100 000 eurot, millele lisanduks iga-aastane hoolduskulu. TTJA-l puuduvad eelarvevahendid vastava tööriista soetamiseks.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud. Vabariigi Valitsuse seisukohtade mõjuhinnang DSA määrusele nägi ette hea tehnilise võimekuse arendamise vajadust, et tuvastada ja tõkestada ebaseaduslikku tegevust veebis digiteenuste kiiret arengut arvestades.</p>
<p><b>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda</b></p>		
<p>Seletuskirja eelnõu punkti 2 selgituste juures on paragrahv 12 lõike 4 punkti 2 selgitavas osas kirjutatud, et vaidluste kohtuvälise lahendamise organi otsus ei ole siduv, mistõttu ei ole lahend täitemenetluses sundtäidetav. Järgnevas lauses on seletuskirjas aga välja toodud, et siiski on sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organi otsused digiplatvormidele täitmiseks kohustuslikud ja nende täitmata jätmist võidakse käsitada DSA määrusest tulenevate kohustuste rikkumisena.</p> <p>Digiteenuste määruse EL 2022/2065 (DSA) artikkel 21 lõike 2 kohaselt ei ole sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organil õigust teha asjas pooltele siduvat lahendit. Juhime tähelepanu, et seletuskirjas toodud teine lause on vastuolus DSA artikkel 21 lõikega 2, kuna sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organi otsused ei ole siduvad, siis ei saa need olla ka digiplatvormidele täitmiseks kohustuslikud.</p> <p>Kaubanduskoda palub viia viidatud seletuskirja selgitused vastavusse DSA artikkel 21 lõikega 2.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud. Digiteenuste määruse läbirääkimiste käigus ei toetanud Eesti kohtuvälise vaidluste lahendamise organite otsuste siduvust. Leidsime, et tegemist oleks ebasüsteemaatilise ja ebaproportsionaalse sekkumisega siseriiklikku täitemenetlusõigusesse, mis ei pruugi olla vastavuses subsidiaarsuse põhimõttega. Läbirääkimiste tulemusel ei ole kohtuvälise vaidluste lahendamise organite otsused siduvad tähenduses, et nad ei ole sundtäidetavad täitemenetluses.</p> <p>Digiteenuste määrus sätestab digiplatvormide pakkujatele kohustuse teha sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organiga heas usus koostööd vaidluse lahendamiseks (artikkel 21 lõige 2). Vaidluse lahendamiseks koostöö tegemine hõlmab ka kohtuvälise vaidluste lahendamise organi otsuste täitmist, et kasutaja kaebus lahendada. Süsteemaatilist ja põhjendamatu kohtuvälise vaidluste lahendamise organite otsuste täitmata jätmist saab seega pidada digiteenuste määrusest tuleneva kohustuse rikkumiseks, mille kõrvaldamiseks on TTJA-l õigus alustada järelevalvemenetlus.</p>

		<p>Kui sertifitseeritud kohtuvälise vaidluste lahendamise organite otsuste täitmata jätmise oleks digiplatvormide pakkujatele täielikult vabatahtlik ega tooks kaasa mingeid tagajärgi, ei oleks kasutajatele tagatud ligipääs kiirele ja tõhusale õiguskaitsevahendile, et end negatiivselt mõjutavaid otsuseid vaidlustada.</p> <p>Kohtuväliste vaidluste lahendamise organite otsused ei ole siduvad tähenduses, et nad ei ole täitemenetluses sundtäidetavad. Siiski kohustab digiteenuste määрус sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organi otsuseid täitma. Nii võidakse nende otsuste süstemaatilist ja põhjendamatu täitmata jätmist käsitada DSA määрусest tulenevate kohustuste rikkumisena, millele võib järgneda rikkumise kõrvaldamine järelevalvemenetluses.</p>
<b>II KOOSKÖLASTUSRING</b>		
<b>Justiitsministeerium</b>		
<p><b>1. Eelnõu § 1 p 5</b> – eelnõuga kavandatud § 13<sup>2</sup> näeb ette, et korrakaitseorgani või kohtu korraldus vahendusteenuse osutajale võtta meetmeid ebaseadusliku sisu vastu ning anda konkreetset teavet konkreetse teenusesaaja kohta peab vastama otsekohalduva määрус sätetele. Eelnõu ja seletuskirja põhjal ei selgu, millise kohtu korraldusi sättes silmas peetakse, kas haldus- või maakohut. Lisaks sellele ei ole selge, millises olukorras peab tegutsema Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) ja millises olukorras kohus. Palume seletuskirja täiendada vastavate selgitustega.</p>	Arvestatud	<p>Eestis ei ole korralduste puhul kohtutele viitamine hetkel asjakohane, kuna Eesti kohtud ei väljasta DSA määрус kohaseid korraldusi. Haldusmenetluses teeb sisu vastu meetmete võtmise ettekirjutuse haldusorgan ning halduskohtus vaidlustatakse vastav ettekirjutus. Erinevalt teistest liikmesriikidest ei tee Eestis halduskohtud ise sisu piiramise otsuseid.</p> <p>Isegi kui tsiviilkohtumenetluses võidakse hagiavalduses taotleda, et vahendusteenuse osutaja sisu suhtes meetmeid võtaks, ja maakohus selle taotluse rahuldab, siis on tsiviilkohtumenetluses tehtavad kohtulahendid DSA määрус kohaldamisalast välistatud. DSA määрус artikli 2 lõike 4 punkti h kohaselt on määрус kohaldamisalast välistatud tsiviilasjades tehtavat õiguslast koostööd käsitlev liidu õigus, eelkõige</p>

		<p>määrus (EL) nr 1215/2012 või liidu õigusaktid, milles sätestatakse lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse normid.</p> <p>Juhul kui tulevikus peaks mõne õigusaktiga antama kohtule vahendusteenuse osutajatele sisu vastu meetmete võtmise korralduse saatmise õigus, tuleb infoühiskonna teenuse seaduse vastavat sätet täiendada, et need korraldused peavad vastama DSA määruse nõuetele. Eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>
<p><b>2. Eelnõu § 1 p 6</b> – kõnealuse sättega määratakse kindlaks otsekohalduva määruse nõuetest tuleneva ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatava sunniraha ülemmäär, milleks on vahendusteenuse osutajast füüsilisele isikule viis protsenti tema eelneva kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust ja juriidilisele isikule viis protsenti tema eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest. Palume seletuskirjas kindlasti selgitada, kuidas on kavas arvutada juriidilise isiku puhul eelneva majandusaasta keskmist päevast ülemaailmset käivet? Lisaks eelnevale palume seletuskirja täiendada selgitustega, miks sunniraha puhul on võetud füüsilise isiku sunniraha suuruse arvutamise aluseks eelneva kalendriaasta keskmine päevane sissetulek, aga väärteo eest määratava rahatrahvi puhul eelneva kalendriaasta sissetulek, st ei arvestata keskmise päevase sissetulekuga (eelnõu § 1 p 7). Samuti tuleb seletuskirja täiendada selgitustega juriidilisele isikule kohaldatava sunniraha ning väärteo eest kohaldatava rahatrahvi arvutamise (eelnõu § 1 p 7) erisuste kohta, mille puhul võetakse kord aluseks majandusaasta keskmine päevane ülemaailmne käive, kord aga eelneva majandusaasta ülemaailmne käive.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Juriidilise isiku ülemaailmne käive leitakse eelkõige juriidilise isiku majandusaasta aruandes esitatud andmete põhjal. Lisaks on TTJA-l võimalik MTA-lt pärida, milliseid käibeandmeid on ettevõtja deklareerinud MTA-le esitatavates käibedeklaratsioonides (käibemaksudeklaratsioon ja OSS/IOSS deklaratsioon). Käibemaksudeklaratsioonil kajastuvad ainult Eesti sisese käibe (st Eestis tekkinud maksukohustuse) andmed, mille deklareerimine on kohustuslik. Piiriüleselt tegutsevad ettevõtjad võivad soovi korral liituda käibemaksu nõ uhe akna süsteemiga(OSS/IOSS), kus liiguvad ettevõtja üleilmse käibe andmed. Kui ettevõtja otsustab aga igas tegutsemisriigis käibe eraldi deklareerida, siis nendele andmetele MTA-l juurdepääs puudub. Seetõttu on majandusaasta aruanne kohaseim allikas juriidilise isiku ülemaailmse käibe suuruse kindlaksmääramiseks, kuid teistes käibedeklaratsioonides esitatud andmeid saab TTJA kahtluse korral kasutada majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsuse hindamiseks. Keskmine päevane ülemaailmne käive leitakse jagades juriidilise isiku ülemaailmse käibe tema majandusaasta päevade arvuga. Konkreetsest majandusaasta aruandest nähtub, millist perioodi see hõlmab ja milline päevade arv tuleks võtta</p>

		<p>arvutustehtes aluseks. Juhul kui ettevõtja ei ole majandusaasta aruannet esitanud või teisiti sätestanud, siis lähtutakse kalendriaastast. RPS § 13 lõike 3 kohaselt on majandusaastaks kalendriaasta, kui raamatupidamiskohustuslase põhikirjas või muus tema tegevust reguleerivas dokumendis ei ole sätestatud teisiti. Nii kattub majandusaasta üldiselt kalendriaastaga, mis katab perioodi 01.01-31.12 ehk vastavalt aastale 365(366) päeva.</p> <p>Erisus sunniraha ja trahvi määramise aluse vahel tuleneb DSA määrusest, mis nõuab sunniraha puhul keskmise päevase sissetuleku või käibe aluseks võtmist ning trahvi puhul aastase sissetuleku või käibe aluseks võtmist. DSA määrus on maksimumharmoneeriv, mis tähendab, et ka karistusnormid on maksimumharmoneerivad ning liikmesriikidel pole võimalik neist kõrvale kalduda. Seletuskirja täiendatud, et normide sõnastamisel on arvesse võetud DSA määrusest tulenevaid nõudeid.</p>
<p><b>3. Eelnõu § 1 p 6 (rakendusmäärus)</b> – seletuskirjas (lk 13) märgitakse, et: Füüsiliste isikute sissetulekute arvutamist karistuse määramiseks reguleerib Eestis karistusseadustiku rakendusmäärus. Praktika ühtlustamiseks füüsiliste isikute sissetulekute arvutamiseks sunniraha määramiseks tuleks analoogia korras lähtuda selles rakendusmääruses sätestatud, arvestades haldusmenetlusest tulenevate erisustega. Esiteks palume seletuskirjas täiendavalt välja tuua, mida tähendavad viidatud haldusmenetlusest tulenevad erisused. Milliseid erisusi on nende all silmas peetud? Teiseks on Justiitsministeerium seisukohal, et karistusseadustiku rakendamiseaduse (KarSRS) §-s 32 sätestatud volitusnormi alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrust ei saa ilma eraldi volitusnormita hakata</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Arvesse võetud, et karistusseadustiku rakendusmäärus ei pruugi olla sobilik haldusmenetluses sunniraha suuruse arvutamiseks. Rakendusmäärusest lähtutakse analoogia korras eelkõige 1. peatükist, mida loetakse füüsilise isiku sissetulekuks ja kuidas see sissetulek leitakse. Seletuskirjast on viide rakendusmäärusele välja võetud.</p> <p>Täies mahus pole võimalik rakendusmäärusega arvestada, kuna seal tehakse sissetulekust ka mahaarvamisi. DSA määrusest tuleneva sunniraha ülemmäära puhul on proportsionaalsus tagatud sellega, et sunniraha ülemmäär moodustab üksnes protsendi füüsilise isiku keskmisest päevasest sissetulekust ning sunniraha pole võimalik määrata kogu keskmise päevase sissetuleku ulatuses.</p>



<p>kohaldama sunniraha määra arvutamisel, nagu seletuskirjas välja on toodud. Leiame, et selleks tuleb eriseaduses ette näha eraldi volitusnorm, mis lubab selliseid arvestamise aluseid üldse kohaldada. Lisaks KarSRS §-le 32 on ka karistusseadustiku (KarS) § 44 lõikes 3 eraldi sätestatud, kuidas toimub keskmise päevasissetuleku arvutamine. „Keskmine päevasissetulek arvutatakse, lähtudes süüdlase suhtes kriminaalmenetluse alustamise aastale vahetult eelnenud aasta või, kui nimetatud aasta andmed ei ole kättesaadavad, sellele aastale eelnenud aasta tulumaksuga maksustatavast tulust, millest on maha arvatud tulumaks.“. Juhime tähelepanu, et KarSRS § 32 alusel kehtestatud määrus on ette nähtud kuritegude eest rahalise karistuse mõistmiseks keskmise päevasissetuleku arvestamiseks. Viidatud määruse §-s 1 on kasutatud termineid kahtlustatav või süüdistatav, mis kuuluvad rangelt kriminaalmenetluse, mitte aga haldusmenetluse terminite hulka. Seega on kaheldav nimetatud määruse alusel haldusmenetluses sunniraha suuruse arvutamine. Palume seletuskirjas selgitada, miks on valitud keskmise päevasissetuleku arvutamiseks just KarS-i alusel kehtestatud määrus, mitte ei ole lähtutud keskmise sissetuleku arvutamise reeglitest, mis kehtivad näiteks sotsiaaltoetuste puhul.</p>		<p>Oluline on tagada, et sunniraha oleks piisavalt heidutav ja tõhus, et motiveerida isikut rikkumist lõpetama. Kui sissetulekut on vähendatud ülalpeetavate ja elamiskulude võrra, siis võib tõenäoliselt tekkida olukord, kus alles jäänud summast arvutatav protsent on liiga madal, et motiveerida isikut rikkumist lõpetama. Arvesse tuleb võtta, et InfoTS hetkel rakendatav sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule on 640 eurot. Eelnõu kohaselt selles summas sunniraha määramiseks peaks isiku päevane sissetulek olema 12 800 eurot.</p> <p>Arvesse tuleb ka võtta, millised andmed isiku sissetuleku leidmiseks on järelevalveasutusele kättesaadavad. Sotsiaaltoetuste puhul esitab isik üldjuhul oma sissetulekut tõendavad andmed ise vastavas taotluses, millest pädev asutus saab taotluse läbivaatamisel lähtuda. Järelevalvemenetluses pole põhjust eeldada, et menetlusalune isik teeb endale sunniraha määramisel koostööd ning aitab kaasa endale negatiivse tagajärje saabumisele. Kui tugineda on võimalik üksnes isiku poolt esitatavatele andmetele, siis võib see osutada takistuseks järelevalvemenetluse läbiviimisele ja kohustuste täitmise tõhusale tagamisele.</p>
<p><b>4. Eelnõu § 1 p 6 (andmete kättesaadavus)</b> – seletuskirjas (lk 15) märgitakse, et: „TTJA saab trahvimäära arvutamiseks vajalikud andmed Maksu- ja Tolliametilt (MTA) maksukorralduse seaduse (MKS) § 29 punkti 2 alusel, mis võimaldab maksuhalduril jagada väärtegu menetlema volitatud isikule andmeid menetlusala füüsilise isiku eelmise aasta sissetuleku kohta trahvimäära arvestamiseks.“. Juhime tähelepanu, et sunniraha kohaldamine ei toimu väärtemenetluses, vaid</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Nõustume, et väärtemenetluses andmete jagamiseks on vastav õiguslik alus olemas, kuid riiklikus järelevalvemenetluses MTA-lt TTJA-le andmete jagamiseks tuleb MKS vastava õigusliku alusega täiendada. Seletuskirja punkti 6 selgituse kohaselt täiendatakse MKS § 29 punktiga 65, mis näeb maksuhaldurile ette õiguse avaldada TTJA-le maksusaladust sisaldavat teavet DSA määruses sätestatud nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamiseks. DSA määrus näeb ette protsendipõhised sunniraha maksimummäärad, mida</p>

<p>haldusmenetluse raames. Seega MKS § 29 punkti 2 alusel ei saa MTA TTJA-le sunniraha kohaldamiseks vastavaid andmeid anda. Palume selgitada sunniraha kohaldamise regulatsiooni selgituste juures, millise MKS sätte alusel hakkab TTJA MTA-lt sunniraha kohaldamiseks andmeid saama. Lisaks palume seletuskirjas näitlikustada konkreetsete arvutustega, kui suur võib sunniraha suurus tegelikult füüsilisele isikule edaspidi olla. Kui nt keskmine päevane sissetulek on 100 eurot, siis kui suur on sunniraha, mis selle alusel määratakse? Kas see tähendab, et sunniraha määratakse isikule vaid viis eurot, sest sunniraha suurus on 5% keskmisest päevasest sissetulekust? Juhime ka tähelepanu sellele, et see summa oleks mitmeid kordi väiksem kui edaspidi § 14 lõikes 1 ettenähtud sunniraha määr (640 eurot).</p>		<p>arvestatakse vastavalt juriidilise isiku eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest ja füüsilise isiku eelneva kalendriaasta sissetulekust. TTJA-l võib olla vajalik pärida MTA-lt maksusaladust sisaldavat teavet füüsilise isiku tuludeklaratsioonis esitatud andmete kohta või kontrollida kahtluse korral juriidilise isiku majandusaasta aruandes esitatud teabe õigsust.</p> <p>Märkuses toodud näide on õige. Kui isiku keskmine päevane sissetulek on 100 eurot, siis sunniraha määratakse isikule viis eurot päevas, sest sunniraha suurus on 5% keskmisest päevasest sissetulekust. DSA määrus on maksimumharmoneeriv, mis tähendab, et ka karistusnormid on maksimumharmoneerivad ning liikmesriikidel pole võimalik karistusnormide maksimummääradest kõrvale kalduda.</p>
<p><b>5. Eelnõu §1 p 7</b> – eelnõuga kavandatava § 15<sup>3</sup> lõike 1 kohaselt karistatakse füüsilist isikut kuni 300 trahviühiku suuruse rahatrahviga. Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, on karistusmääraks kavandatud rahatrahv kuni kuus protsenti tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest. Võrreldes § 15<sup>3</sup> sanktsioonidega, jääb eelnõu ja seletuskirja põhjal selgusetuks, kas eelnõu koostajate arvates on kuni 300 trahviühiku suurune rahatrahv füüsilisele isikule madalam rahatrahv kui rahatrahv, mille suuruseks on kuni üks protsent füüsilise isiku eelneva kalendriaasta sissetulekust. Kui kuni 300 trahviühiku suurune rahatrahv (1200 eurot) on tegelikult madalam kui üks protsent isiku eelneva kalendriaasta sissetulekust, siis jääb selgusetuks, miks kavandatavas §-s 15<sup>3</sup> juriidilisele isikule karistusena kavandatud rahatrahv on kuni kuus protsenti tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest. See tähendab, et §-s</p>	<p>Mittearvestatud</p>	<p>DSA määrus on maksimumharmoneeriv, mis tähendab, et ka karistusnormid on maksimumharmoneerivad ning liikmesriikidel pole võimalik karistusnormide maksimummääradest kõrvale kalduda. DSA määruse põhiliste kohustuste (artiklites 9–14, 16–18, 20–23, 25–28, 30–32 ja 34–41 sätestatud nõuete) täitmata jätmise eest on trahvi maksimummäär sätestatud üksnes juriidilisele isikule. Seega füüsilise isiku trahvi maksimummäära puhul on liikmesriikidele jäetud kaalutusõigus, arvestades DSA määruse artiklis 52 lõikes 2 sätestatud põhimõtet, et karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja heidutavad. Võttes arvesse juriidilisele isikule määratava trahvi suurust, on proportsionaalne määrata füüsilisele isikule rikkumise eest maksimaalne karistusseadustikust tulenev väärtus eest kohaldatav trahvimäär. Juriidilistele isikutele on seevastu DSA määruse lõikes 3</p>

<p>15<sup>3</sup> sätestatud rikkumine on juriidilisele isikule karmimalt karistatav kui §-des 15<sup>4</sup> ja 15<sup>5</sup> sätestatud tegevus. Nende paragrahvide lõigetes 2 on ettenähtud juriidilise isiku maksimaalne karistus kuni üks protsent tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest. Kui §-s 15<sup>3</sup> kavandatav tegevus on kergem rikkumine kui §-des 15<sup>4</sup> või 15<sup>5</sup> (võttes aluseks füüsilise isiku karistumäärad) sätestatud tegu, siis peaks meie hinnangul juriidilise isiku karistumäär olema §-s 15<sup>3</sup> ka sarnane §-des 15<sup>4</sup> või 15<sup>5</sup> kavandatavaga ehk kuni üks protsent tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest, mitte kuni kuus protsenti, nagu praegu on eelnõus sätestatud. Palume seletuskirja täiendada selgitustega ning vajadusel muuta eelnimetatud sätete sõnastust.</p>		<p>sätestatud rahatrahvi maksimummäär kuni 6 protsenti tema eelneva majandusaasta aastasest ülemaailmsest käibest. Eelnõu § 15<sup>3</sup> koosseisu puhul on tegemist DSA määrusest tulenevate vahendusteenuste osutajate põhikohustuste rikkumisega, mis on suunatud määruse eesmärkide saavutamisele. Kohustused on seotud ebaseadusliku sisu ja teenuse väärkasutamise vastu meetmete võtmisega ning kasutajate õiguste tagamisega. Nii ei ole §-s 15<sup>3</sup> sätestatud teo puhul tegemist kergema rikkumisega kui §-des 15<sup>4</sup> või 15<sup>5</sup> sätestatud tegu. Tegemist on vastupidi raskema rikkumisega, mis takistab DSA määruse põhieesmärkide saavutamist, mistõttu on põhjendatud kõrgem trahvimäär.</p>
<p><b>6. Eelnõu § 7</b> – esimesel kooskõlastusringil tegime märkuse kavandatavas §-s 15<sup>5</sup> ette nähtud eksitava teabe parandamata jätmise eest karistamise kohta. Märkisime, et juhul, kui eesmärgiks on teabe parandamine, siis tuleb taotleda järelevalve käigus, et see teave parandatakse. Karistuse rakendamine ei aita kaasa teabe parandamisele. Kooskõlastustabelis on vastuväitena sellele öeldud, et eksitava teabe parandamata jätmist pole võimalik väärteokoosseisust välja võtta, kuna DSA määruse artikli 52 lõikest 3 tuleneb liikmesriikidele kohustus tagada, et ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise oleks karistatav. Antud tegu peab olema karistatav, kuna tegemist on riikliku järelevalve takistamisega. Palume üle kontrollida, kuidas DSA määrus täpselt nõuab, kas peab olema tingimata väärteovastutus või võib kohaldada ka haldusmenetluse raames ettekirjutust ning sunniraha. Tulenevalt meie eelmisel korral tehtud märkusest, on nüüd eelnõus InfoTS §</p>	<p>Mittearvestatud</p>	<p>DSA määrus on maksimumharmoneeriv, mis tähendab, et ka karistusnormid on maksimumharmoneerivad ning liikmesriikidel pole võimalik karistusnormide koosseisudest kõrvale kalduda. DSA määruse artiklist 52 lõikest 3 tuleneb liikmesriikidele kohustus tagada, et ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise oleks karistatav. Kui antud tegu poleks karistatav, rikuks Eesti EL määruse rakendamise kohustust, millele võib järgneda Euroopa Komisjoni rikkumismenetluse algatamine. Leiame, et DSA määrus nõuab, et tegu peab olema väärteomenetluse korras karistatav. DSA määruse artikkel 52 lõige 3 kohustab liikmesriike tagama, et antud teo eest määratava trahvi (<i>fine</i>) maksimumsumma on 1 % füüsilise isiku eelneva kalendriaasta sissetulekust või juriidilise isiku eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest. Rahatrahve on Eesti õiguse kohaselt võimalik määrata väärteomenetluses. Sunniraha (<i>periodic penalty payment</i>) maksimummäära käsitleb DSA</p>

<p>14 lõike 2 muudatus, mille kohaselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 2022/2065 sätestatud nõuetest tuleneva ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär vahendusteenuse osutajast füüsilisele isikule viis protsenti tema eelneva kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust ja juriidilisele isikule viis protsenti tema eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest, arvatuna asjaomases ettekirjutuses märgitud kuupäevast. Kui haldusmenetluse käigus on võimalik kohaldada sunniraha, mis on meie arusaamise kohaselt sama suur või isegi suurem kui väärteo eest kavandatav karistus (vastavalt siis sunnirahana kuni viis protsenti eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest ning samas rahatrahvina kuni üks protsent tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest käibest), siis on tagatud liikmesriikidele pandud kohustuse täitmine. Märgime, et sunniraha on võimalik erinevalt väärteokaristusest kohaldada korduvalt. Eelnevast tulenevalt leiame, et teabe parandamiseks sobib paremini ettekirjutuse ja sunniraha rakendamine kui väärteo korras karistamine. Palume eelnõu vastavalt muuta.</p>		<p>määruse artikli 52 järgmine lõige 4. Nii eristab DSA määrus trahvi maksimummäära ja sunniraha maksimummäära ning kohustab liikmesriike tagama, et oleks võimalik mõlemat määrata.</p>
<p>7. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkustega arvestatud, eelnõud ja seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>
<p><b>Rahandusministeerium</b></p>		
<p>1. Palume eelnõu seletuskirjas maksukorralduse seaduse muudatuste juures selgemalt välja tuua, et Maksu- ja Tolliametil on küll isikute andmeid, mida saab kasutada eelnõust tulenevate ülesannete täitmisel, kuid ametilt oodatakse üksnes andmete jagamist. Samuti soovitame eelnõud täpsustada andmeallikaid. Sunniraha ja trahvi</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. MTA-l ei ole kohustust edastatavate andmete õigsust kontrollida. MTA-lt oodatakse vaid andmete jagamist, et TTJA-l oleks vajalikud andmed, mille põhjal ise sissetulek/käive leida. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>

<p>suuruse määramiseks vajalike andmete selgituste juures palume viidata lisaks isiku tuludeklaratsioonile laiemalt (ka muudele) Maksu- ja Tolliametil olemas olevatele andmetele.</p>		
<p>2. Juhime tähelepanu, et „ülemaailmse käibe“ andmed on Maksu- ja Tolliametil vaid osaliselt kättesaadavad. Eestis tegutsevad ettevõtjad peavad esitama ametile andmeid ainult Eestis tekkinud maksukohustuse kohta. Piiriüleselt tegutsevate ettevõtjate jaoks on OSS/IOSS süsteemide kasutamine käibemaksukohustuse andmete jagamiseks vabatahtlik, mistõttu ettevõtjad võivad otsustada deklareerida käibe üksnes riikides, kus maksukohustus tekib. Seetõttu võib majandusaasta aruanne olla ainus või parim allikas ettevõtja „ülemaailmse käibe“ suuruse kindlaksmääramiseks. Seega palume seletuskirjas täpsemalt viidata, et Maksu- ja Tolliametilt ei oodata majandusaasta aruandes esitatud andmete kontrollimist ja rõhutada ametile antavat õigust jagada talle esitatud käibedeklaratsioonides sisalduvaid andmeid.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. MTA-l ei ole kohustust edastatavate andmete õigsust kontrollida. MTA-lt oodatakse vaid andmete jagamist, et TTJA-l oleks vajalikud andmed, mis võimaldaksid TTJA-l hinnata kahtluse korral juriidilise isiku majandusaasta aruandes esitatud teabe õigsust. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>
<p>2. Seletuskirja kohaselt tekib eelnõuga kolme tüüpi kulu:  1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ametikohtade loomise kulu. Vastav palgakulu 180 000 eurot on RES/RE protsessis arvatud õigusaktidest tulenevate meetmete koosseisu. Palume seletuskirja selles osas täiendada.  2) IT seadme soetamise vajadus. Seletuskirjas tuleb täpsustada eelarvelist mõju aastate lõikes ja kuidas on kavas see katta.  3) Politsei- ja Piirivalve Ameti vajadus täiendavate ametikohtade järele. Seletuskirjas tuleb välja tuua nende eelarveline mõju aastate lõikes ja kuidas on kavandatud kulu katta.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>

